

Manfred Klett

Az ember, mint a Föld alakítója

(Részletek)

*A Föld formálására vagyunk hivatva
Novalis*

...Ma alapjában véve hihetetlen ellentmondásban élünk, ami egész civilizációnkon átvonul. Egyfelől olyan tudásfokra jutottunk, ami azt sugallja, hogy az emberiség csak most érte el valójában saját nagyságát. Másfelől ennek a tudásfoknak az eredményeként egy olyan technológiai hatalom kifejlődését láthatjuk, mely rövid vagy hosszú távon rombolást von maga után. Nem kellene egyszer már az effajta ellentmondást belülről szemügyre venni?

Ma sok ember van, aki belefogott a helyzetfeltáró munkába, és ráeszmélt, hogy valójában maga a gondolkodás oldódott el az embertől és önállósodott az úgynevezett „értékmentes” tudományban. Ezen területen már csak egy kis lépés van hátra, hogy azt mondhassuk: gondolkodásunkat teljességgel a számítógépre bízhatjuk. Másfelől azt is észre kell vennünk, akaratunk is elszakadt tőlünk, emberektől és a modern technológiában önállósodott. Innen már valójában csak egy kis lépés, hogy azt mondjuk: miért is ne adhatnám át az akaratomat egy robot-automatikának? Az emberiség hagyta, hogy a gondolkodás és az akarat elkülönüljék és önállósodjék. Az ember, mint érző lény, aki önmagát a leginkább emberként éli át, a fejlődés során tulajdonképpen visszamaradt, és ma kábultan áll azokkal az eseményekkel szemben, melyeket az elodódott gondolkodás és akarat manifesztációiként a külső világban kénytelen elszenvedni...

A Föld ipari hasznosításával azonban szemben áll valami más: mi a helyzet az eleven, a lélekkel teli természet hasznosításával, a kultúrnövényekkel és a háziállatokkal; hogy van ez a mezőgazdaságban? Mai világképünk alapján van-e vajon fogalmunk, megfelelő képünk az eleven növényről és a lélekkel megáldott háziállatok-

ról; olyan fogalmunk, mely lehetővé tenné számunkra, hogy a növényt és állatot is épp olyan szuverén módon hasznosítsuk, mint amilyenhez hozzászoktunk az élettelen természetben, az iparban? Van-e olyan képünk a növényről, mely megnyilatkoztatja saját lényét számunkra? Egyáltalán van-e tudásunk az élet lényegéről? Ilyen kérdést a materialista világkép alapján nem lehet feltenni. De hogyan hozhatok létre valamit, aminek lényegét nem ismerem? Ehhez meg kell kísérlelnünk egészen tudatosan a materialista világkép fölé emelkedni. Ez olyan dolog, amit senkitől nem lehet megkövetelni, csak saját magunktól...

Ha ma a tájban időzünk, mely szakadékot élünk át magunk és a között, amit látunk és megéltünk, mivel alapjában véve minden tudásunk dacára sem értjük meg, hogy valójában mi a gabona, a tehén, vagy a háziállat. Ez az a mély szakadék, melyet a modern technológiák eltakarnak. Az ember olyasvalamibe nyúl bele, amit nem ismer. A mai mezőgazdaság célja a terméshozam növelése és ehhez az emberi leleményesség kitalált egy hormonszert, a CCC-t, amivel pl.: a gabonaszárat 20 cm-rel lehet megrövidíteni. Ezáltal fennáll annak a lehetősége, hogy egy előrehaladottabb növekedési stádiumban, egy következő, N-műtrágyázással a termék jelentősen növeljük. Ez a módszer Európában mindenütt elterjedt a gabonatermesztésben. Az efféle szerekkel az ember a természeti összefüggések tekintetében a szakadék szélére jut...

A parasztság tragédiája nagyon-nagyon mélyre nyúlik. Nem a paraszt az, aki ezt a bajt teremtette. Felépült körülötte egy iszonyatos intelligenciarendszer, ami a parasztot is ellátta a materialista világnézet végtermékeivel és ő csak kivitelzője mindennek. A modern mezőgazda és a modern paraszt is — 100 évvel később, mint a

városlakó — kezd a gyökereitől elszakadni. Tulajdonképpen a parasztság ugyanazt az utat választotta, kifelé a népiségből az individuális szabadság felé; mert csak ha eloldódik a természettől, akkor képes valójában szabad emberré válni. Azonban a gyökértelenedés útjáért magas árat kellett fizetni, hisz ennek következtében tökéletesen lehangyatlott a régi mezőgazdaság, az a kultúra, ami eddig a Földet építve, fejlesztve formálta. Emiatt panaszkozhatunk is, de meg is érthetjük. Hisz nem egyedül a népiségtől az individuumhoz vezető út teszi lehetővé a szabadságot?

Milyennek kell tehát lennie annak a mezőgazdaságnak, amelyik a mai ember szabadsághelyzetéből adódóan a Földet fölépítően-fejlesztően alakítja? A világban bármi haladót azonban csak úgy alkothatunk, ha a múltat ismerjük és képesek vagyunk az átalakítására. Semmi pozitívat nem hozhatunk létre a világban, ha a múltat nem dolgoztuk fel...

A Krisztus előtti magas kultúrákban, a vérségi kapcsolatokon alapuló törzsi közösségekben egymástól bizonyos értelemben elkülönülve, négy irány létezik; az állattartók, a földművesek, a zöldségtermesztők és a fa- és gyümölcstermesztők. Az emberiség ezekben a Krisztus előtti kultúrákban keletről nyugatra fejlődött; Kelet felől közelített ahhoz az eseményhez, amit ma az idők fordulójának nevezünk. Az a különös, hogy az idők fordulójának eseményén való átmenet a Krisztus utáni korban azokon a területeken, ahol a kereszténység elterjedt, az egész kulturális fejlődés átalakulását eredményezte. Ha ezt a földművelésre vonatkoztatva szemléljük, akkor észrevesszük, hogy éppen azoknál a népeknél, melyek bizonyos értelemben elő voltak készítve arra, hogy a 7—9. szd.-ban a kereszténységet fölvegyék — a keltáknál, germánoknál — a kereszténység előtti kultúrák négy földművelési iránya már nem elkülönülve, hanem a legtökéletesebb kölcsönhatásban került felszínre. Ez egészen rendkívüli jelenség, hogy a földművelés és állattartás ösellentéte, ami kultúra-meghatározó volt a Krisztus előtti időben, az összetartozásuk következtében megszűnt ebben a formában létezni. Egy és ugyanaz az ember lett most a Föld szuverén alakítója, aki egyszemélyben földműves, állattartó, kertész és erdész. E négy földművelési irányzatnak az egyesülése a 7—9. századtól bizonyos értelemben az egységes középkori földművelési fejlődés alapja Európában...

Mik voltak hát a formálás valódi eszközei, melyekkel ez a korai keresztény fejlődés a Földet alakította?

A falu tulajdonképpeni középpontját a templom épülete jelenti. Köré rendeződnek a parasztudvarok. A parasztudvarokon kívül a parasztkertek gyűrűjét találjuk, itt folyt a kertészkedés. Az egészet gyümölcsligetek övezik, ahol a gyümölcsstermesztés folyik, ezután kinyílik a határ, a legelő és szántók következnek, ahol a földművelés folyik; körös-körül pedig a parasztság erdei. A jószágok az emberekkel egy föld alatt élnek. A táji egység tagozódásában láthatóvá válik az áthatás motívuma.

Ha az ember egy bizonyos utat megtett az erdőn keresztül, hamarosan a szomszéd falu határához ért, és nemsokára feltűnt a falu templomtornya. Eredetileg ilyen volt a mi kultúránk alapstruktúrája; faluhatár faluhatárhoz kapcsolódott. A faluban élő ember tudata bizonyos mértékben a templomban központosult és kitágult egészen a falu határáig a mindennapi munka folyamán. Valahol az erdőben, a parasztok erdejében volt a nemlátható határ. Itt találkozott úgymond a tudat és a munka a szomszéd faluval. A települések valójában önálló organizmusok voltak, beleértve a bennük élő embereket, egészen a beszédükig, öltözködésükig. Minden, az összes szociális viszony is, összhangban állt ezzel az alapstruktúrával. A munka, a tudat a falu határáig terjedt és nem volt olyan fa, bokor, származfálacska az útszélen, amely felé az év folyamán egy szeretetteljes pillantás, egy kéz ne fordult volna.

Ez a fizikai organizmus az ún. háromnyomásos gazdálkodással vált elevevé. A háromnyomásos gazdálkodásban — ami a keltáktól ered — az egész faluhatár három részre volt felosztva. A falu összes embere itt — az egész évezreden keresztül — az egyik évben a földterület egyharmadán az összes télirevalót megtermelte, tehát a téli gyümölcsöt, téli búzát, téli rozsot stb., a másik harmadon a nyári terményeket, így a zabot, a lencsét, a borsót, a babot — krumpli a korai időkben még nem volt — a harmadik harmad pedig parlagon maradt. A következő évben a téli termények a parlag területére vándoroltak, a nyári termények a téliek helyére és a parlag a nyári helyére. A következő évben megint egy harmaddal tovább. Így forgott a háromnyomásos gazdálkodás a határban egy egész évezreden át.

Egy évezred alatt az ember ennek az organizmusnak az elevevését formálta. Ezzel kezelte, tartotta kézben a növénytermesztésnél jelentkező kártevőket, ezzel tartotta

fejn és javította a föld termőerejét. A törvények, melyeket maguknak alkottak a parasztek, megfeleltek ennek a rendszernek, vagyis a szociális rend a természet rendjét szolgálta, az ember felépítően, fejlesztően alakította a Földet.

Ezt az organizmust, amelyet ilyen módon tartottak elevenen, a háziállatok hatották át lélekkel, elsősorban a kérődző állatok. A tehén sajátos állat, nehézkes, a feje lóg, kívülről egészen tompának látszik. Az egész állat egy nagy gyomor, azért, hogy egész nap nagy mennyiségű növényt dolgozzon fel a belsejében. Ezek a növények az egész határból származnak, a rétekről, a szántók takarmánynövényeiből, amelyek az istállóban az állatoknál összpontosulnak. Amilyen butának néz ki a tehén, olyan hihetetlenül „intelligens” a belsejében. Félelmetes intelligenciát fejlesztett ki belül. Csak amikor emészt, azaz kérődzik, akkor válik éberré, aktívan érzékelővé.

Egyáltalán nem a szemcivel szemléli, hanem „kóstolja” a világot. Ez belül megy végbe és ennek a tápanyag-áramlásnak az intelligens, anyagszerű szétválasztásában fejlődik ki egyfajta minőségi analízis. Észleli, hogy a növények hogyan növekedtek kint a földeken vagy a réteken, hogy a talaj szegény-e vagy gazdag, termő-e vagy terméketlen, vagy hogy milyen volt a fénytartalom, a nedvességtartalom, vagyis mindaz, ami a növényben az év folyamán anyagi formát öltött. A teljes termőhely kifejeződik, tükröződik a növény alakjában. Amikor az állat ezt a növényt elfogyasztja, valójában azt észleli, hogy milyen volt ez a termőhely. Az, amit a tehén valójában észlel, belül ízlel és egész érzéki organizmusával áthat, az összeszövődik saját lényével. Ennek eredményeként az állat az egész táplálékáramlást, ami keresztül-megy rajta és ami azután trágyaként megjelenik, mintegy áthatja erővel, átiszövi ennek a kvalitatív analízisnek az eredményével.

A parasztek tudták a maguk módján, hogy ez a marhatrágya az az egyedüli trágya a föld számára, amire egyáltalán gondolni érdemes. Nemcsak olyan trágya, ami ahogy mondani szokták, szerves és szervetlen anyagokat ad a földnek, hanem egyben „erőtrágya”. A földnek meglevenítő, organizmust teremtő erőt ad. Amikor ez a trágya a faluból ismét kikerül a rétre, a gabonára, a szántóra — mintegy bezárva a körfolyamatot — úgy hat, mint egy gyógyszer. A talajban kiegészíti a hiányokat és az egyensúlytalanságot és a következő év növényeit másképp növeszti, mint ebben az évben. Mikor az állat ezeket a növényeket ismét megeszti, ismét egy ennek megfelelő minőségben előkészített trágyát ad a talajnak. A háromnyomásos rendszerben minden harmadik évben kikerült a trágya a földre — ezer éven keresztül — és minden harmadik évben a változás és a megújulás új impulzusát adta. A faluszervezet így hozott létre egy évezred során individuális, valójában zárt organizmust. Minden ilyen faluszervezetnek teljesen sajátos kvalitása volt. Ez a rendező erő kihuny azáltal, hogy a parasztság maga folyamatosan kihalt...

A modern mezőgazdaságban az iparosodás következtében a földművelés, állattartás, kertészet és erdőgazdálkodás egymást kölcsönösen átható egysége ismét dezintegrálódott, szétesett. Ma egy falugazdaságban az egyik paraszt csak szántógazdálkodással foglalkozik, magasan specializálódott cukorrépa- és kukoricatermesztéssel. Más gazdálkodók súlyozottan tömeges állattartással foglalkoznak, intenzív sertés-, baromfi- stb. tartással. A harmadik típus gyümölcsstermesztéssel foglalkozik, a negyedik kizárólag kertészeti kultúrával. Az egész szerkezet elvesztette integritását és ma Európában nincs egyetlen olyan mezőgazdasági udvar, mely ebben az értelemben oszthatatlan egység volna. Ma már nincs olyan üzem, amelynek, ha át akar állni a biodinamikus gazdálkodási módra, ne az alapoktól kellene kezdenie egy új organizmus megteremtését a szántógazdálkodás, állattartás, kertészet, gyümölcsstermesztés, rétgazdálkodás, erdőgazdálkodás és fakitermelés integrációjával. Egy mai gazdaság rendező elve, ha megpróbál ehhez a rendszerhez hozzákapcsolódni, soha nem lehet a rentabilitás, ami ma egyébként világszerte irányítja a mezőgazdaságot, szükségszerűen gyilkos módon hat a földre, ellentétben azzal, amiről itt tulajdonképpen szó van.

Ma már nem lehet azt kérdezni: érdemes még egyáltalán szarvasmarha-tenyésztéssel foglalkozni a mezőgazdaságban, ilyen tejtermelési feltételek mellett, ilyen állami rendeletek mellett? Kifizetődő-e a munka ilyen árak mellett?

Ezek a kérdések tulajdonképpen nem tehetők fel, mivel a szarvasmarha-tartás nélkülözhetetlen szerve a mezőgazdaság organizmusának. Az oszthatatlan egészhez tartozik. Ugyanez vonatkozik természetesen a vetésforgóra és sok kis dologra, melyek a rentabilitás szempontjából nélkülözhetők lennének, az organizmusgondolat nézőpontja szerint azonban nélkülözhetetlenek...

Az a kérdés, hogy kimerül-e a földdel szembeni jövőbeli kultúrtehetségünk abban, hogy visszaállítunk valamit, amit mások egyszer már megcsináltak, amit a természet maga is tesz? Vagy van a fejlődésnek egy olyan új foka, ami valóban az ember szabad önteremtő képességéből fakad, és ami túllép a földformálás mezőgazdasági fejlődésének ezen a fokán?

Ezzel a kérdéssel eljutunk ahhoz a gazdálkodáshoz, amely az antropológiából fejlődött ki, a szellemi kutatásban gyökeredzik, nemcsak a materialistát, hanem az anyagi dolgok szellemi természetét is szemléli. Ebből a szellemi kutatásból, ebből az új világképből származnak azok a támpontok és utalások, melyek a biodinamikus gazdaság alapjául szolgálnak, és végül például a föld újfajta trágyázásához vezetnek. Közvetlenül kapcsolódunk a régi mezőgazdasági fejlődéshez, de azt egy új fokra emeljük. Ennek a trágyázásnak az életfolyamatokból kihullott materia, a föld megelevenítése az alapelve. Hogy tulajdonképpen milyen módszerről van szó, azt egy példával világíthatjuk meg. A biodinamikus módon gazdálkodó a földeken vagy istállóban végzett mindennapos munkája mellett egy másik, sajátos munkát is végez. Április végén — május elején például kimegy a rétre, mezőre és pityangvirágot gyűjt, ami gyógynövény. Június elején kamillavirágot, ami szintén gyógynövény. Június végén, július elején következnek aztán a cickafark és még a többi gyógynövény, a csalán stb. Amikor elérkezik az ősz, a gazda szert tesz különböző állati szervekre, például lehetőség szerint egy saját udvarából származó tehén hashártyájára stb. Azután ezeket a növényi szubsztanciákat, virágos növényeket beletömi ezekben a szervekbe. A pityangot bebugyolálja a tehén hashártyájába vagy a kamillát a vékonybelébe és a többi növényt is a nekik megfelelő szervvel veszi körül. Az állati szervekbe burkolt növényeket tétre elássa az ásványi földbe. Tavasszal kiveszi, és kap egy finom, humuszos anyagot, amit azután rendkívül kis mennyiségben a komposzthoz és az istállótrágyához ad, csak egész keveset, homöopátiás adagban. Van tehát egy anyaga, ami egyáltalán nem anyagosságában jön számításba. Az maga a tiszta erőtrágya, amelynek fokozottabb ereje van, mint a marhatrágyának. Úgy hat — ezt is csak példán állati keresztül lehet követni —, hogy a növény sokkal nagyobb mértékben képes saját ősképet külső megjelenésében kifejezésre juttatni, mint ahogy ez pusztán a természetből adódna. A növény fajára és ősképére jellemzőbben nő. Még kétféle ehhez hasonló preparátum létezik. A szaru-trágya és a szaru-kvarcliszt. Az egyiket kvarcból, a másikat marhatrágyából állítják elő; mindkettőt éppúgy állati burokkal preparálják és ugyancsak az ásványi földbe kerülnek. Az egyiket vétkor permetezik a földre, a másikat a zöld, növekvő növényre. Az egyik úgy hat, hogy a növényt képessé teszi arra, hogy a talajt intenzívebben átszöjje a gyökerével, a másik képessé teszi a napfény intenzívebb felvételére.

Olyan trágyákról van szó, melyek a földet nem anyaggal trágyázzák meg, hanem a növényt úgy erősítik, hogy minden talajon optimálisan tud fejlődni, így erősíti az élet (élővilág) konstitúcióját. Mi történik ezekben a prepará-

tumokban? A külső világban, az emberen kívüli természetben, tehát a földben, amit mi is alakítunk, megtaláljuk a növényvilág fejlődésének nagyon magas fokára jutott pityangot, kamillát, hasonló növényeket. Ezek a növényvilág fejlődésének legmagasabb fokán állnak, mint ahogy minden növényfaj a mindenkor legmagasabb evolúciós fokot mutatja. A külső természetben, az állatvilágban különféle, karakterisztikus állati szerveket találunk, melyek ugyancsak a teremtés legtökéletesebb fokán állnak. Megtaláljuk kint, a természetben például az ásványvilág legtökéletesebb fokán álló kvarcot. Amit kint a természetben, egymástól távol eső fejlődési vonalakon, térben is egymástól távol, elkülönülve találunk meg, azt az emberi kéz kölcsönös kapcsolatba és áthatásba hozza. Ugyanaz a motívum merül föl itt is, amit a földművelés-állattenyésztés-kert-erdőművelés összekapcsolódásánál, kölcsönös áthatásuknál ábrázoltunk, de most egy egészen más fokon. Itt olyasmiket hozunk kölcsönös kapcsolatba, áthatásba, amik különállóként fejlődésük csúcspontjág jutottak. A preparáció alapját képező eszmét nem tudjuk levezetni pusztán a természeti törvényszerűségekből. A természet három birodalmának áthatása tökéletes, befejezett teremtménycin keresztül, ez az eszmösszefüggés, ami ezt véghezviszi, az antropológia, vagy az antropológiai szellemtudomány kutatási eredménye. Amikor ezeket a trágyákat a gyakorlatban alkalmazzuk, akkor észrevesszük, hogy egy olyan formálásmód alkalmazásával, ami valóban a természet eleven, lelkeséggel áthatott birodalmába nyúl bele alakítóan, ahol a növényiség ősképe egyre világosabban megmutatkozik —, akkor tehát észrevesszük, hogy modern emberként egyre inkább képesek vagyunk a szabadságból kiindulva dolgozni. Ez nagyon jelentős tapasztalat! Minden munkánál, amit emberként végzünk, ha „beledolgozunk” a természetbe, szigorú természeti törvényeknek vagyunk alávetve. Minél inkább alávetem magamat, annál jobban sikerül — a paraszt ezért volt mindig „szolgáló”, aki munkájával a természet törvényeit szolgálta. A trágyázás itt leírt tevékenységében, amikor a föld számára hozok létre egy alkotó- (alakító-) anyagot, *semmi nem kényszerít* azon kívül, amit a magam számára a munkában meghatározok. Ezért van ennek a tevékenységnek, amit mint ember végzek, szabad jellege. Az eszmösszefüggés a szellemi kutatásból származik; ezt tanulmányozhatom, beledolgozhatom magamat; innen származik a preparátumokhoz vezető út, és ezen az úton az ember egyre inkább képes a szabadságból kiindulva *önteremtően* dolgozni. Ehhez a munkához a természet adja az anyagot: a fejlődés tökéletes (befejezett) eredményeit.

Az ember így nincs abban a helyzetben, hogy a gondolkodás és az akarat eloldódnának tőle; teljes emberként vesz rész a folyamatban. Így a földművelés a *földművelés művészetévé* válik, hisz az ember teljes emberi művelésével, gondolkodásával, akaratával, érzésével ismét bekapcsolódik a folyamatba, ahogy egykor ösztönösen a paraszt tette. Ma ezt tudatosan kell tennünk. A biodinamikus mezőgazdaságnak ez a trágyázási módja sokkal nagyobb horderejű konzekvenciákkal bír, mint ahogy ma erről

beszélnek. Az emberek a földhöz való viszonya kap ezáltal új rendeltetést, ami felszólítja az embert, hogy a teremtés tudatos társ-alkotója legyen.

Némeiből fordította: Herczeg Ágnes és Illyés Zsuzsa

Részletek Albrecht Dürer metszeteiből

Hírek

A KÓS KÁROLY ALAPÍTVÁNYT, MELYNEK ALAPÍTÓ OKIRATÁT KÖZÖLJÜK, 1990. DECEMBERBEN BEJEGYZTE A SOMOGY MEGYEI CÉGBÍRÓSÁG

Az 1989. április 22-én kelt társasági szerződéssel alapított Kós Károly Vállalkozási Oktatási és Kutatási Egyesülés céljail tüzte ki többek között tanfolyamok, szabadiskolák, kiállítások, előadások szervezését és tartását, továbbá lap- és könyvkiadói, illetve ehhez kapcsolódó szerkesztési, nyomdai előkészítő munkák végzését. Tekintettel arra, hogy a fenti tevékenységek a magyar és az egyetemes kultúra hagyományainak, valamint a korszerű szellemtudományos szemlélettel történő ötvözésének és terjesztésének szempontjából növekvő jelentőségűek, viszont a társadalom és a gazdálkodó szervezetek anyagi eszközei csökkennek, a Kós Károly Egyesülés igazgatótanácsa arra az elhatározásra jutott, hogy az említett tevékenységek támogatására mindenki számára nyitott, közzétett és közzétett alapítványt hoz létre.

I. Az alapítók és vagyoni hozzájárulásai
Kós Károly Vállalkozási,
Oktatási és Kutatási Egyesülés 100.000,— Ft

II. Az Alapítvány neve

Kós Károly Alapítvány

III. Az Alapítvány székhelye

Kaposvár, Dózsa György út 21.

IV. Az Alapítvány közvetlen célja

Az európai és a magyar kultúra legjobb hagyományainak, szellemi és erkölcsi értékrendjének harmonizálása a korszerű szellemtudományos szemlélet eredményeivel, mindezek gyökereinek és eredményeinek feltárása, megismertetése és terjesztése önálló tevékenység kifejtésével a Kós Károly Egyesülettel való szoros együttműködésben, az Egyesülés ilyen természetű erőfeszítéseinek támogatása, s ehhez — intézmények, gazdálkodó szervezetek, vállalatok, társaságok és magánszemélyek csatlakozásának, anyagi erejük mozgósításának lehetővé tételével — pénzügyi támogatások szervezése, szervezése.

V. Az Alapítvány időtartama

Az Alapítványtevők az Alapítványt határozatlan időre alapítják.

VI. Az Alapítvány vagyona

1. Az Alapítvány a jelen okiratban meghatározott célok meghatározott célok megvalósítása érdekében önállóan gazdálkodik.

Az Alapítvány vagyona áll:

— az alapítók pénzbeli hozzájárulásából,

— a csatlakozók pénzbeli hozzájárulásából,

— a névtelenül csatlakozók befizéréseiből.

Az Alapítvány mind az Alapítók, mind a csatlakozók, mind a névtelen befizetők költség hozzájárulásait, illetve pénzügyi adományait az alapítványi célok érdekében felhasználhatja, de tőkeként is működetheti, s az utóbbi esetben az alapítványi célok megvalósítására ennek hozadékait fordíthatja.

Az Alapítványhoz csatlakozni lehet, akár névvel, akár névtelenül, vagyoni értékkel bíró tárgyak természetbeni adományozásával, valamint szolgáltatások biztosításával is.

Az Alapítványhoz csatlakozni szándékozó maga határozhatja meg, hogy az általa felajánlott természetbeni hozzájárulást alapítványi vagyontként, vagy csak haszonkölcsönként bocsátja rendelkezésre. Az utóbbi esetben a csatlakozó meghatározhatja a haszonkölcsön időtartamát is.

Az Alapítvány vállalkozói tevékenységet nem folytat.

2. Az Alapítvány induló vagyonát azok az 1. fejezet szerinti pénzbeli hozzájárulások és természetbeni szolgáltatások képezik, amelyeket az alapítók az alapítványi célok megvalósítása érdekében az Alapítvány rendelkezésére bocsátanak.

3. Az Alapítvány nyitott, ehhez magyar és külföldi természetes és jogi személyek bármikor csatlakozhatnak, ha célkitűzéseivel egyetértenek és értékelhető vagyoni hozzájárulást nyújtanak.

4. Az anyagi hozzájárulás az 1., pontban felsorolt változatok szerint lehetséges.

5. Az Alapítványhoz való csatlakozás szándékát — a névtelen befizetés kivételével — a felajánlott összeg vagy vagyontárgy megjelölésével a Kuratóriumnál írásban kell bejelenteni.

6. A vagyoni hozzájárulás az Alapítvány bírósági bejegyzését, illetve későbbi csatlakozás esetén, a csatlakozás elfogadását követő 30 napon belül esedékes.

7. Az Alapítvány pénzvagyonát, az alapítványi célra való felhasználásig, a legjobb kamatfeltételeket biztosító pénzügyintézménél betétként kell elhelyezni, vagy a Kuratórium döntése alapján más, törvényes, értékelőságot biztosító befektetésben kell tartani. A nem pénzbeli hozzájárulásokat a Kuratórium döntése szerint a legcélszerűbb módon kell kezelni, felhasználni, illetve értéküket megővni.

VII. Az Alapítvány képviselője és vagyonának kezelése

1. Az Alapítvány képviselője és vagyonkezelője szerve a legalább öt tagú Kuratórium, amelynek tagjait a Kós Károly Egyesülés igazgatótanácsa választja meg saját kebeléből.

2. A Kuratórium munkáját elnökként Kampis Miklós irányítja, aki egyúttal az Alapítvány teljes körű felhatalmazással rendelkező képviselője.

3. A Kuratórium elnöke a Kuratóriumnak az Alapítvány működéséről és saját munkájáról beszámolni köteles és az Alapítvány vagyonáért teljes személyes és anyagi felelősséggel tartozik.

4. A Kuratórium az Alapítvány vagyonának kezelésére megbízási jogviszony alapján eseti, vagy állandó jellegű más, erre alkalmas szakjellelű, vagy bankintézményt is igénybe vehet, az alapítványi cél megvalósítása érdekében saját szervezetet létesíthet és munkavállalókat is alkalmazhat.

5. A Kuratórium és az Alapítvány szervezeti és működési feltételeit és szabályait a Kuratórium határozza meg. E Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza a Kuratórium elnökének és a Kuratóriumnak, mint testületnek, továbbá — ha ilyenre szükség van —, az Alapítvány szervezetének, illetve szervezeti egységeinek jogait és kötelezettségeit, valamint részletes hatásköri szabályait.

6. A Kuratórium saját működéséről és az Alapítvány munkájáról a célok megvalósításáról az alapítványtevőknek évenként legalább egyszer nyilvánosan beszámol.

VIII. Az Alapítvány megszűnése

Ha az alapítványi cél nem valósul meg, vagy bármilyen ok miatt meghiúsul és emiatt az Alapítvány megszűnik, illetve azt megszüntetik, az alapítványi vagyont az alapítványtevők és az ismert csatlakozók — illetve jogutódai — között kell felosztani az Alapítványhoz való hozzájárulásuk arányában.